

Promemoria

Ändringar i lagen om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel med anledning av EU:s handelsavtal med Japan och Singapore

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås att EU:s handelsavtal med Japan och Singapore läggs till i uppräknningen över internationella avtal i den föreslagna lagen om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel.

Förslaget innebär att bestämmelserna i varumärkeslagen (2010:1877) om skadestånd och andra sanktioner blir tillämpliga på de beteckningar som skyddas i EU enligt avtalen med Japan och Singapore.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den XX 2019.

Innehållsförteckning

1	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:000) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel	3
2	Ärendet.....	5
3	Förslaget i promemorian	5
4	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	6
5	Konsekvenser	7
6	Författningskommentar	8
6.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:000) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel	8

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:000) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2018:000) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2017/18:267 Föreslagen lydelse

2 §

Bestämmelserna i 8 kap. 3–8 §§, 9 kap. och 10 kap. 9 § varumärkeslagen (2010:1877) ska också tillämpas vid intrång i den rätt till en beteckning som följer av

1. frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Korea, å andra sidan, av den 6 oktober 2010 (EUT L 127, 14.5.2011, s. 6),

2. handelsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Colombia, Peru och Ecuador, å andra sidan, av den 26 juni 2012 (EUT L 354, 21.12.2012, s. 3 och EUT L 356, 24.12.2016, s. 3),

3. avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan, av den 29 juni 2012 (EUT L 346, 15.12.2012, s. 3),

4. associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Ukraina, å andra sidan, av den 27 juni 2014 (EUT L 161, 29.5.2014, s. 3),

5. associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan, av den 27 juni 2014 (EUT L 260, 30.8.2014, s. 4),

6. associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Georgien, å andra sidan, av den 27 juni 2014 (EUT L 261, 30.8.2014, s. 4), *eller*

7. det övergripande avtalet om ekonomi och handel (CETA) mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen och dess medlemsstater, å andra sidan, av den 30 oktober 2016 (EUT L 11, 14.1.2017, s. 23).

6. associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Georgien, å andra sidan, av den 27 juni 2014 (EUT L 261, 30.8.2014, s. 4),

7. det övergripande avtalet om ekonomi och handel (CETA) mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen och dess medlemsstater, å andra sidan, av den 30 oktober 2016 (EUT L 11, 14.1.2017, s. 23),

8. *avtalet mellan Europeiska unionen och Japan om ett ekonomiskt partnerskap, av den XX 2018 (EUT L XX), eller*

9. frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Singapore, av den XX 2018 (EUT L XX).

-
1. Denna lag träder i kraft den XX 2019.
 2. Lagen tillämpas även på beteckningar som har fått skydd före ikraftträdandet, om inte annat följer av 3.
 3. Bestämmelserna i 2 § som avser hänvisningen till 8 kap. 4–6 och 8 §§ varumärkeslagen (2010:1877) tillämpas inte på intrång, försök till intrång eller förberedelse till intrång i sådana beteckningar som skyddas enligt 2 § 8 och 9 och som skett före ikraftträdandet.

2 Ärendet

En särskild utredare föreslog i betänkandet En känneteckensrättslig reform (SOU 2016:79) bl.a. att bestämmelser om skadestånd och andra sanktioner vid intrång i beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel som skyddas inom EU enligt ett antal EU-förordningar eller internationella avtal ska samlas i en ny lag. Betänkandet har remissbehandlats.

Den 7 juni 2018 beslutade regeringen propositionen Modernare regler om varumärken och en ny lag om företagsnamn (prop. 2017/18:267). I propositionen föreslås bl.a. att en ny lag om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel ska träda i kraft den 1 januari 2019. Propositionen behandlas för närvarande i riksdagen.

I denna promemoria lämnas förslag på ändringar i den föreslagna lagen om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel. Ändringarna är en följd av att EU förhandlat två nya internationella avtal som innehåller bestämmelser om skydd för sådana beteckningar och om sanktioner vid intrång – avtalet mellan Europeiska unionen och Japan om ett ekonomiskt partnerskap och frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Singapore.

I skrivande stund har inget av avtalen trätt i kraft men målsättningen är att det ska ske under 2019.

3 Förslaget i promemorian

Förslag: Avtalet mellan Europeiska unionen och Japan om ett ekonomiskt partnerskap och frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Singapore ska läggas till i uppräknningen över de internationella avtal som innehåller bestämmelser om skyddade beteckningar i den föreslagna lagen om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel.

Skälen för förslaget: Inom EU finns ett immaterialrättsligt skydd för ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar, beteckningar för traditionella uttryck för vin och för garanterade traditionella specialiteter. Beteckningarna används huvudsakligen för att visa att en varus kvalitets, anseende eller annan egenskap har ett starkt samband med varans geografiska ursprung. Beteckningarna kan användas för vin, spritdrycker, aromatiserade viner, jordbruksprodukter och livsmedel. Skyddet för en beteckning uppstår genom registrering enligt ett antal EU-förordningar eller genom de internationella avtal som EU ingår med ett tredjeland om skydd för sådana beteckningar. EU har slutit flera avtal som innehåller bestämmelser om skydd för framförallt ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar, t.ex. frihandelsavtalet med Republiken Korea och det övergripande avtalet om ekonomi och handel med Kanada (CETA).

Enligt den föreslagna lagen om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel är bestämmelserna i varumärkeslagen (2010:1877) om skadestånd och andra sanktioner tillämpliga också vid intrång i en rätt till en beteckning som följer av de internationella avtal som EU ingår med tredjeland och som innehåller bestämmelser om civilrättsliga sanktioner vid intrång i skyddade beteckningar.

Vid ett toppmöte mellan EU och Japan den 17 juli 2018 undertecknade parterna ett avtal om ekonomiskt partnerskap. Avtalet ska nu underställas Europaparlamentet för godkännande. Därefter förväntas rådet fatta beslut om att EU ska ingå avtalet. Avsikten är att avtalet ska träda i kraft i början av 2019.

EU har även förhandlat ett frihandelsavtal med Singapore. Avtalet planeras att undertecknas av parterna i samband med ett toppmöte i Bryssel i oktober 2018. På samma sätt som för avtalet med Japan krävs Europaparlamentets godkännande och därefter beslut från rådet att ingå avtalet. Frihandelsavtalet med Singapore är också tänkt att träda i kraft under 2019.

Både avtalet mellan EU och Japan och avtalet mellan EU och Singapore innehåller bestämmelser om skydd för geografiska beteckningar och bestämmelser om sanktioner vid intrång i sådana beteckningar. Avtalen bör därför omfattas av den föreslagna lagen om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och läggas till i den uppräknade över internationella avtal som finns i den lagen.

4 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den XX 2019. Lagändringarna ska tillämpas även på beteckningar som har fått skydd före ikraftträdandet. Bestämmelserna om skadestånd och spridning av information om dom i intrångsmål ska dock inte tillämpas på intrång, försök till intrång eller förberedelse till intrång i en beteckning som skyddas enligt avtalen med Japan och Singapore och som skett före ikraftträdandet.

Skälen för förslagen: Det är en allmän princip inom immaterialrätten att ny lagstiftning blir tillämplig också på rättigheter som har uppkommit innan den nya lagstiftningen har trätt i kraft. Detta gäller även utan särskilt förordnande (se t.ex. prop. 2017/18:267 s. 214). Det innebär att lagändringarna blir tillämpliga även på beteckningar som har fått skydd före ikraftträdandet. Eftersom avtalen troligtvis hinner träda i kraft innan lagändringarna är på plats är det av tydlighetsskäl lämpligt att detta uttryckligen anges i en övergångsbestämmelse.

Den sakliga förändringen med lagändringarna är att sanktionsbestämmelser införs vid intrång i rätten till en beteckning enligt avtalen med Japan och Singapore. Det bör – i linje med allmänna principer – inte finnas någon rätt till ersättning i fråga om intrång som har skett före

ikraftträdandet (jfr exempelvis prop. 2017/18:267 s. 218). I klagörande syfte bör detta komma till uttryck i en övergångsbestämmelse.

Nya bestämmelser om säkerhets- och skyddsåtgärder brukar som princip bli tillämpliga direkt, dvs. även med avseende på intrång som har skett eller påbörjats före ikraftträdandet, såvida inte en särskild övergångsbestämmelse införs. Detsamma gäller för nya bestämmelser om vitesförbud (jfr prop. 2017/18:267 s. 218). Bestämmelserna om s.k. korrigeringsåtgärder (t.ex. förstörande av varorna), informationsföreläggande och intrångsundersökning bör därför tillämpas vid intrång eller försök eller förberedelser till intrång som har begåtts före ikraftträdandet. Inte heller är det motiverat med någon övergångsbestämmelse när det gäller vitesförbud, utan detta bör på vanligt sätt vara möjligt att få till stånd även för åtgärder som har påbörjats före ikraftträdandet.

Bestämmelsen om spridning av information om dom i intrångsmål ger innehavaren rätt att begära att den som har gjort eller medverkat till intrånget också ska stå kostnaden för detta. Kostnadsansvaret ligger nära en form av ersättning till rättighetsinnehavaren. I likhet med rätten till skadestånd och annan ersättning bör den bestämmelsen inte tillämpas om intrånget har skett före ikraftträdandet (jfr prop. 2017/18:267 s. 218).

Några andra övergångsbestämmelser behövs inte.

5 Konsekvenser

<p>Bedömning: Förslaget medför inte några ökade kostnader för det allmänna eller för enskilda.</p>

Skälen för bedömningen: I prop. 2017/18:267 görs bedömningen att en ny lag om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel inte kommer att medföra några ökade kostnader varken för det allmänna eller för enskilda (se s. 218–222). Förslaget i denna promemoria innebär endast att listan över de internationella avtal som omfattas av den föreslagna lagen kompletteras med en hänvisning till avtalen mellan EU och Japan respektive Singapore. Detta påverkar inte den tidigare konsekvensbedömningen. Förslaget i promemorian bedöms alltså inte leda till några ökade kostnader för det allmänna eller för enskilda.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:000) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Beteckningar som skyddas enligt internationella avtal

2 § Bestämmelserna i 8 kap. 3–8 §§, 9 kap. och 10 kap. 9 § varumärkeslagen (2010:1877) ska också tillämpas vid intrång i den rätt till en beteckning som följer av

1. frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Korea, å andra sidan, av den 6 oktober 2010 (EUT L 127, 14.5.2011, s. 6),

2. handelsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Colombia, Peru och Ecuador, å andra sidan, av den 26 juni 2012 (EUT L 354, 21.12.2012, s. 3 och EUT L 356, 24.12.2016, s. 3),

3. avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan, av den 29 juni 2012 (EUT L 346, 15.12.2012, s. 3),

4. associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Ukraina, å andra sidan, av den 27 juni 2014 (EUT L 161, 29.5.2014, s. 3),

5. associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan, av den 27 juni 2014 (EUT L 260, 30.8.2014, s. 4),

6. associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Georgien, å andra sidan, av den 27 juni 2014 (EUT L 261, 30.8.2014, s. 4),

7. det övergripande avtalet om ekonomi och handel (CETA) mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen och dess medlemsstater, å andra sidan, av den 30 oktober 2016 (EUT L 11, 14.1.2017, s. 23),

8. *avtalet mellan Europeiska unionen och Japan om ett ekonomiskt partnerskap, av den XX 2018 (EUT L XX), eller*

9. *frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Singapore, av den XX 2018 (EUT L XX).*

Paragrafen behandlar sanktioner m.m. vid intrång i vissa beteckningar som är skyddade inom EU enligt ett antal angivna internationella avtal där bl.a. EU är part.

Punkterna 8 och 9 är nya. Ändringarna innebär att beteckningar som skyddas inom EU enligt avtalet mellan Europeiska unionen och Japan om ett ekonomiskt partnerskap och frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Singapore nu också omfattas av lagen. Innehavare av sådana beteckningar som skyddas inom EU enligt avtalen kan därmed göra gällande varumärkeslagens bestämmelser om skadestånd och andra sanktioner vid intrång i beteckningarna.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den XX 2019.

2. Lagen tillämpas även på beteckningar som har fått skydd före ikraftträdandet, om inte annat följer av 3.

3. Bestämmelserna i 2 § som avser hänvisningen till 8 kap. 4–6 och 8 §§ varumärkeslagen (2010:1877) tillämpas inte på intrång, försök till intrång eller förberedelse till intrång i sådana beteckningar som skyddas enligt 2 § 8 och 9 och som skett före ikraftträdandet.

Enligt *punkt 1* ska lagändringarna träda i kraft den XX 2019.

I *punkt 2* anges huvudregeln att lagen är tillämplig även på beteckningar som fått skydd före ikraftträdandet. Detta överensstämmer med den inom immaterialrätten allmänna principen om att ny lagstiftning är tillämplig även på äldre rättigheter.

Innehavaren av en beteckning som skyddas enligt avtalen med Japan och Singapore har formellt sett en ensamrätt som gäller här i landet oberoende av lagändringarna; ensamrätten gäller direkt på grund av avtalen. Genom ändringen i 2 § införs nya sanktionsbestämmelser vid intrång i rätten till sådana beteckningar. Av *punkt 3* följer att de bestämmelser i varumärkeslagen som rör skadestånd (8 kap. 4–6 §§) och spridning av information om dom i mål om intrång (8 kap. 8 §) inte tillämpas om intrånget, eller försöket eller förberedelsen, har skett före ikraftträdandet. Bestämmelserna i varumärkeslagen om åtgärder som avser intrångsgörande varor (8 kap. 7 §), informationsföreläggande (9 kap. 1–4 §§) och intrångsundersökning (9 kap. 5–13 §§) är däremot tillämpliga, även om det är fråga om intrång som har skett innan lagändringarna trätt i kraft. Också bestämmelsen om vitesförbud (8 kap. 3 §) är tillämplig vid intrång som har påbörjats före ikraftträdandet av lagen (jfr prop. 2017/18:267 s. 301 och 302).